

פנחס חכ"ג שיחה ג'

לבן חמש למקרא קשה, שבאם הקרבנות שבכל יום הוא ענין אחר, א"כ מודע כולל אותם הפסוק ביחד "ומנחתם גו' כמשפט"? וע"ז מפרש רש"י שכל הקרבנות רומזים למספר ע', ומתמעתין והולכין מפני שאוה"ע מתמעתין והולכין מצד עצמם, אך בימי המקדש היו הקרבנות מגינין עליהם מן היסורין.

על הפסוק (כח, יט) "ומנחתם ונסכיהם לפרים" מפרש רש"י: "פרי החג שבעים הם, כנגד שבעים אומות שמתמעתין והולכין, סימן כליה להם, ובימי המקדש היו מגינין עליהן מן היסורין".

וצריך להבין מדוע אין רש"י מפרש הטעם "שמתמעתין והולכין" מיד בפסוק הראשון של קרבנות יום השני, שאז ניכר "שמתמעתין והולכין", ומדוע מפרש הענין בפסוק השני שבו לא נזכר מספר הפרים? ובעצם הפירוש צריך להבין, דבתחילה מפרש "סימן כליה להם", ומיד לאחר זה מפרש להיפך ש"בימי המקדש היו מגינין עליהם"?

והביאור בזה: בדרך הפשט אין צריך לפרש את טעם הקרבנות, שהרי מסתבר שישנו רמז וטעם למספר הקרבנות, אלא שאין זה שייך ללימוד על דרך הפשט, ולכן אין קושי בזה שבכל יום ישנו מספר אחר של קרבנות. אך כשהבן חמש למקרא מגיע לפסוק השני "ומנחתם גו'" אזי קשה לו, דאם הקרבנות דכל יום הם רמז לענין אחר, אם כן מדוע כולל הפסוק את הדינים דכל הקרבנות יחד - "ומנחתם גו' במספרם כמשפט", ועל זה מפרש רש"י שבאמת הקרבנות דכל הימים רומזים לענין אחד - שבעים, כנגד שבעים אומות, ובהמשך לזה צריך לפרש שאם כל הקרבנות דכל הימים רומזים לענין אחד, א"כ מדוע הם פוחתין והולכין? ולכן ממשיך "שמתמעתין והולכין סימן כליה להם".

אך קשה לבן חמש למקרא שלכאורה בכל מקום פעולת הקרבנות הוא לכפר וכיוצא בזה, ואיך שייך שקרבנות אלו הם סימן כליה? ולכן מבאר רש"י ש"בימי המקדש היו מגינים עליהם מן היסורים", דהסימן כליה אינו שייך לקרבנות אלא לאומה"ע שהם במספר שבעים, שבעים הם מתמעתין והולכין, ופעולת הקרבנות הוא להגין עליהם - על אלה שמספרם קשור עם סימן כלי.

וזוהו שרש"י ממשיך "ולכבשים כו' וכנגד ישראל שנקראו שה פזורה והם קבועים ומניהם צ"ח לכלות מהם צ"ח קללות שבמשנה תורה". שכמו שכל הפרים הן ענין אחד - להגן על אומות העולם מפני היסורים - כך כל הכבשים הם ענין אחד - "כנגד ישראל לכלות מהם צ"ח קללות שבמשנה תורה".

אך צריך להבין הרי בפסוק נאמר "לפרים לאלים ולכבשים", ולכאורה מדוע נאמר "לאלים" בין "פרים" (שכנגד אומות העולם) ו"לכבשים" (שכנגד ישראל)? והביאור בזה (על פי המבואר ברש"י בנוגע לקרבנות חג הפסח): שהפרים הם כנגד אברהם - שבו נאמר "אב המון גוים", ולכן מספר הפרים הוא כנגד המון גוים שאברהם הוא אביהם. אלים הם כנגד זרע יצחק, שלכן נאמר "אלים שנים" - כנגד יעקב ועשו. ולכבשים הוא כנגד ישראל שבאים מיעקב שהיה מיטתו שלימה - שיצאו ממנו רק בני ישראל.

מיינה של תורה: הקרבנות בגשמיות - בחיצוניות העולם - הגינו על האומות רק כל זמן שהיה בית המקדש גשמי. משא"כ "לכלות מהם צ"ח קללות שבמשנה תורה" הוא בזמן הגלות כי גם בזמן הגלות ישנה פעולת הקרבנות בפנימיות – על ידי תפילה שבמקום קרבנות תיקנום.